

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Miloše Zdražila a soudců JUDr. Aleny Pokorné a JUDr. Víta Pejška ve věci

žalobce: **XXX**, narozený dne XXX
bytem XXX
zastoupený advokátkou Mgr. Michaelou Vilhelmovou
sídlem Na Můstku 383, Praha 1

proti
žalované: **ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB**, IČ 45534306
sídlem Masarykovo náměstí 1458, Pardubice
zastoupená advokátem JUDr. Liborem Němcem, Ph.D.
sídlem Praha 1, Husova 240/5

o odškodnění bolesti, ztížení společenského uplatnění a náhradu za ztrátu na výděлку,
k odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 3. května 2019,
č. j. 11 C 14/2013-494,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se potvrzuje, ve výroku II. ve správném znění tak, že se žaloba zamítá ohledně požadované náhrady za ztížení společenského uplatnění ve výši 5.672.065 Kč.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.**

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným rozsudkem uložil žalované zaplatit žalobci na náhradě za ztížení společenského uplatnění částku 327.935 Kč, do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), žalobu zamítl v části, kterou se žalobce domáhal náhrady za ztížení společenského uplatnění ve výši 5.244.065 Kč (výrok II.), žalobu zamítl ohledně náhrady bolestného ve výši 90.083,14 Kč (výrok

III.), žalobu zamítl v části, kterou se žalobce domáhal náhrady za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti od 6. 12. 2012 do 31. 12. 2012 v částce 18.856 Kč (výrok IV.) a žalobu zamítl i v části, kterou se žalobce domáhal proplacení nákladů právního zastoupení do podání žaloby ve výši 38.070 Kč (výrok V.), žalované uložil nahradit žalobci náklady řízení v částce 209.215 Kč, k rukám advokátky Mgr. Michaely Vilhelmové, do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok VI.), žalované uložil zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Pardubicích soudní poplatek v částce 40.353 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok VII.) a žalované uložil nahradit ČR – Okresnímu soudu v Pardubicích na nákladech řízení částku ve výši 32.207,87 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok VIII.).

2. Z rozsudku okresního soudu se podává, že se žalobce proti žalované žalobou doručenou soudu dne 1. 3. 2013 původně domáhal zaplacení celkové částky 1.109.120 Kč jako náhrady škody na zdraví, sestávající z náhrady za ztížení společenského uplatnění (ZSU) v částce 630.000 Kč, náhrady za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti celkem 428.000 Kč, za období od 1. 5. 2011 do 31. 12. 2011 (164.000 Kč) a od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 (264.000 Kč), náhrady nákladů před podáním žaloby za znalecký posudek MUDr. Pavla Sokolíka 9.300 Kč a za právní zastoupení ve výši 41.820 Kč při jednání s žalovanou, a to na základě smlouvy o poskytování právní pomoci uzavřené dne 28. 2. 2011, při mimosmluvní odměně 2.000 Kč za 36 hodin (tj. celkem 71.700 Kč), z které obdržel 29.880 Kč. Tvrdil, že dne XXX se stal jako řidič motocyklu nezaviněně účastníkem dopravní nehody, kterou způsobil řidič osobního vozidla XXX, RZ XXX- MUDr. XXX, odpovědnostně pojištěný u žalované, jež mu, nedal přednost v jízdě. Při nehodě utrpěl zranění pravé dolní končetiny, a to tříštivou zlomeninu holenní kosti a základního článku druhého prstu, vykloubení pátého prstu, otok měkkých tkání hřbetní strany a oděrky na prvním a čtvrtém prstu. V důsledku zranění a hospitalizace nemohl nastoupit do zaměstnání, sjednaného u XXX, na základě pracovní smlouvy ze dne XXX, s nástupem dne XXX za dohodnutou mzdu 22.000 Kč měsíčně. Dále tvrdil, že je navždy omezen v běžném způsobu života, trpí omezenou hybností a předozadní viklavostí pravého kolenního kloubu, otoky a bolesti při nepatrné zátěži a byla mu diagnostikována artróza kolenního kloubu. Poukázal na to, že úraz se mu stal ve věku 29 let, je vyloučen z výkonu řady povolání, je takřka vyřazen ze sportovního života a velmi výrazně byla snížena jeho role plnohodnotného muže při fyzicky náročných úkonech jak ve společnosti, tak i v rodinném životě. Svůj případ označil za zvlášť výjimečný a mimořádného zřetele hodný a požadoval navýšení odškodnění za ZSU o trojnásobek. Obrazový záznam pořízený žalovanou v průběhu řízení označil za nezákonný, nicméně potvrdil, že v označeném období (dubnu 2017) pracoval a doplnil, že v současnosti pracuje v chráněné dílně na zkrácený úvazek jako řidič.
3. V průběhu řízení žalobce navrhl 2. 10. 2014 částečné zpětvzetí žaloby ohledně ZSU ve výši 128.065 Kč, uhrazené po podání žaloby, proto soud usnesením (čl. 230) o tuto částku řízení zastavil. Žalobce následně rozšířil dne 28. 9. 2016 žalobu o bolestné ve výši 107.037 Kč, k čemuž doplnil, že žádá odškodnit primární operaci (3. 8. 2010) a operačním zákrok 14. 5. 2012 celkem 289 bodů a operaci z 27. 1. 2015 v rozsahu 120 bodů, jak vyplynulo ze znaleckého posudku znaleckého ústavu Fakultní nemocnice Olomouc ustanoveného soudem (dále znalecký ústav) a ZSU navýšil na částku 13.283 920 Kč a tyto nároky požadoval odškodnit v souladu s Metodikou Nejvyššího soudu a aplikací zákona č. 89/2012 Sb. namísto vyhl. č. 440/2001 Sb. s poukazem na nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3122/15. Okresní soud se sice s právním názorem žalobce o aplikaci nové právní úpravy neztotožnil, nicméně připustil změnu žaloby na částku celkem 13.390.957 Kč (mimo náhradu nákladů před podáním žaloby). Žalobce následně omezil žalobu u bolestného o 2.553,86 Kč a ZSU o 1.021.840 Kč, soud řízení o tyto částky rovněž zastavil. Podáním z 13. 9. 2017 žalobce žádal další změnu žaloby (ohledně ztráty na výdělků a ZSU), kterou soud usnesením z 6. 10. 2017 (čl. 374) jako nejasnou (navíc učiněnou po koncentraci řízení) nepřipustil. Žalobce dále požadoval (rovněž po koncentraci) rozšíření žaloby o náhradu za ztrátu na výdělků za období od února do května 2015 v částce 66.000 Kč, tuto soud

u jednání nepřipustil. Žalobce poté omezil žalobu ohledně ZSU o 6.262.080 Kč a okresní soud i o tuto částku řízení zastavil. Usnesením ze dne 31. 8. 2018 (čl. 444) okresní soud žalobu pro řadu nejasností odmítl, z podnětu odvolání žalobce bylo rozhodnutí krajským soudem dne 27. 12. 2018, č. j. 18 Co 371/2018-461 změněno a soudu uloženo, aby spor věcně projednal a rozhodl. Následně žalobce svůj nárok v celkové výši 6.104.483,14 Kč, tvořený náhradou za ztrátu na výdělků 428.000 Kč, bolestným 104.483,14 Kč, ZSU 5.572.000 Kč a náhradou nákladů 9.300 Kč + 41.820 Kč, vzal z důvodu plnění v průběhu řízení ohledně bolestného 14.400 Kč (za operaci z 27. 1. 2015), náhrady za ztrátu na výdělků 409.144 Kč (za období 1. 5. 2011 - 31. 12. 2011, 1. 1. 2012 – 5. 12. 2012), náhrady za znalecký posudek 9.300 Kč a nákladů právního zastoupení před podáním žaloby 3 750 Kč částečně zpět a okresní soud řízení v rozsahu zpětvzetí žaloby zastavil. Předmětem sporu tedy dle názoru okresního soudu nadále zůstalo odškodnění ZSU ve výši 5.572.000 Kč, bolestné 90.083,14 Kč (104.483,14 – 14.400 Kč), náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti od 6. 12. 2012 do 31. 12. 2012 v částce 18.856 Kč (428.000 – 409.144) a náhrada nákladů za právní zastoupení před podáním žaloby ve výši 38.070 Kč (41.820 - 3.750).

4. Žalovaná potvrdila, že je odpovědnostním pojistitelem vlastníka vozidla XXX, RZ XXX, jímž byla škoda na zdraví žalobci způsobena. K odškodnění ZSU potvrdila úhradu celkem 176.065 Kč a uznala omezenou hybnost pravého kolenního kloubu. Nesouhlasila s odškodněním podle občanského zákoníku platného od 1. 1. 2014, neboť nebyly prokázány důvody zvláštního zřetele hodné, mimořádné navýšení pak ponechala na úvaze soudu. Znalecký posudek MUDr. Sokolíka označila za nepřezkoumatelný z důvodu neuvedení místa a času vyšetření žalobce, absence postupů a lékařských zpráv, jež by podporovaly jeho znalecké závěry, zejména namítala dobrou hybnost kolene, neporušené vazy a neprokázání, že došlo ke zploštění nožní klenby. V průběhu řízení odškodnila bolestné 14.400 Kč za operativní výkon z 27. 1. 2015 za 120 bodů a ohledně zbývajících nároku 90.083,14 Kč (289 bodů) namítla promlčení s tvrzením, že se týká odškodnění bolestí, které vznikly 1. 8. 2010 a nárok byl uplatněn po vypracování posudku znaleckým ústavem. Na základě vlastního šetření tvrdila, že zdravotní stav žalobce není tak závažný jak je deklarován, žádala provedení důkazu videozáznamem, z kterého je zřejmé, že pracuje jako řidič a zaváží barely pitné vody. Poukazovala rovněž na skutečnost, že žalobce neprokázal, že jeho poškození vedlo ke zvlášť těžkým následkům, které by opravňovaly k navýšení základního ohodnocení a nebyly dány ani důvody mimořádnosti. Za neprokázaný pak považovala nárok na ztrátu na výdělků po dobu tvrzené pracovní neschopnosti 6. 12. 2012 – 31. 12. 2012, neboť závěry znaleckého zkoumání potvrdily, že v rozhodné době byl již žalobce schopen vykonávat činnost odpovídající postižení. Za nedůvodné označila odškodnění dalších nákladů právního zastoupení do podání žaloby.
5. Okresní soud s odkazem na ust. § 3079 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (o. z.), jelikož předmětem řízení jsou práva na náhradu škody v důsledku škodní události ze dne XXX, posuzoval věc podle zákona č. 40/1964 Sb. (dále jen obč. zák.) a rovněž vyhlášky č. 440/2001 Sb., (o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění), tedy podle právních předpisů platných do 31. 12. 2013. Právní otázka, jaká právní úprava se použije pro posouzení nároku na náhradu škody na zdraví, jestliže ke škodní události došlo před 1. 1. 2014, byla Nejvyšším soudem ČR jednoznačně vyřešena. Rozhodné hmotné právo se podává z ustanovení 3028 odst. 3 věty první a § 3079 odst. 1 o. z. (srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. 25 Cdo 1965/2016, ze dne 18. 3. 2015, sp. zn. 25 Cdo 3925/2013, ze dne 26. 1. 2017, sp. zn. 25 Cdo 1930/2016, ze dne 22. 2. 2017, sp. zn. 25 Cdo 1970/2015 a sp. zn. 25 Cdo 3377/2018 ze dne 31. 10. 2018). V citovaném rozsudku sp. zn. 25 Cdo 1965/2016 pak Nejvyšší soud konstatoval, že pro aplikaci přechodného ustanovení obsaženého v § 3079 odst. 1 o. z. je rozhodující okamžik škodní události, tj. porušení zákona a současně vyložil, že ani pravomocné trestní odsouzení škůdce nezakládá samo o sobě mimořádné důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by se poškozenému měla přiznat náhrada nemajetkové újmy podle zákona č. 89/2012

Sb. Opačným výkladem by byla založena zpětná účinnost, která je v občanskoprávních vztazích podle ustálené judikatury Ústavního soudu považována za nepřípustnou a protiústavní (srov. např. náleze ze dne 13. 6. 2002, sp. zn. III. ÚS 611/01). Přechodné ustanovení § 3079 odst. 2 o. z., totiž dopadá především na případy, kdy škůdce způsobil škodu úmyslně z touhy ničit, ublížit nebo z jiné pohnutky zvláště zavrženíhodné a má být zavázán „k náhradě nemajetkové újmy těm, kdo způsobenou škodu důvodně pociťují jako osobní neštěstí, které nelze jinak odčinit“ (§ 2971 o. z.). Pokud žalobce argumentoval nálezem Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3122/15 (v pracovněprávním sporu) datovaným dne 2. 2. 2016, je třeba zdůraznit, že citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu daný náleze plně respektují, neboť tzv. vyhláskový systém je používán na základě objektivizace obtíží poškozeného, zjištěná částka je individualizována s přihlédnutím ke konkrétním poměrům poškozeného a určena v proporcionalní výši srovnatelné s případy podobného charakteru (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 25 Cdo 2938/2016, ze dne 28. 7. 2016, sp. zn. 25 Cdo 2912/2015 či ze dne 26. 2. 2018, sp. zn. 25 Cdo 1900/2017). Takový přístup jako ústavně konformní akceptoval Ústavní soud například v usnesení ze dne 16. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 1162/15.

6. Okresní soud po provedeném dokazování měl v řízení za jednoznačně prokázáno a shodnými tvrzeními i nesporným, že při dopravní nehodě, k níž došlo dne XXX, nejen že nenastala situace zakládající zproštění jinak absolutní odpovědnosti provozovatele dopravního prostředku ve smyslu § 428 o. z., ale naopak, že tuto výhradně zavinil řidič osobního automobilu XXX, RZ XXX. V příčinné souvislosti s touto dopravní nehodou došlo ke vzniku škody na zdraví u žalobce. Rozsah poškození jeho zdraví byl prokázán znaleckými posudky. Shodnými tvrzeními pak bylo také najisto postaveno, že vlastník vozidla, jímž byla škoda způsobena, měl u žalované v době dopravní nehody sjednané pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, a že tedy je dán nárok žalobce na pojistné plnění vůči žalované dle § 9 odst. 1 zák. č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Dle § 6 odst. 1, písmeno a) tohoto zákona je takovou škodou i škoda na zdraví.
7. Žalobce nárokoval vůči žalované v první řadě odškodnění ZSU. Okresní soud postupoval ve smyslu ust. § 444 odst.1 obč. zák., jak vyloženo výše, a vycházel ze závěrů znaleckého ústavu a doplňující výpovědi MUDr. Jaromíra Freiwalda, jež účastníci nespороvali a jimiž měl za prokázané bodové ohodnocení ZSU v rozsahu 1 400 bodů podle adekvátní položky 131 (ztráta dolní končetiny mezi kyčelním a kolenním kloubem s pahýlem vhodným k oprotézování). Žalobce žádal přiznat ztížení společenského uplatnění v rozsahu částky 5 572 000 Kč. Okresní soud v posuzovaném případě shledal opodstatněným dle § 444 odst. 2 obč. zák. a § 7 odst. 3 vyhl. č. 440/2001 Sb. přiznat žalobci právo na náhradu zvýšenou o 3násobek bodového ohodnocení. Zvýšení odůvodnil tím, že žalobce je v důsledku utrpěné škody na zdraví významným způsobem omezen na dosavadním způsobu života a jeho předpoklady k uplatnění ve společnosti jsou do budoucna rovněž sníženy. Zranění žalobce mělo dopad i do rodinné sféry poklesem možnosti zapojení při fyzicky náročných úkonech, doživotně pak bude pociťovat bolesti a otoky a v důsledku zhoršování hybnosti pravého kolene bude v budoucnu nezbytná náhrada kolenního kloubu. Žalobcův dříve plnohodnotný aktivní život s perspektivou standartního pracovního, společenského i rodinného uplatnění se úrazem zásadně změnil co do své kvality, což zakládá prvek mimořádnosti. Ve věku 29 let utrpěl středně těžké zranění pravé nohy, nadále trpí nerovností kloubní plochy kolenního kloubu, projevující se mírnou předozadní nestabilitou a příčnou plochou nohy, jeho zdravotní stav se bude do budoucna mírně zhoršovat, vyžadovat rehabilitaci formou domácího pohybového režimu nebo za asistence odborníků. Žalobce nemůže vykonávat dělnické profese, kde je třeba manipulace s těžkými břemeny, ale i dlouhodobě setrvat v jedné pozici, je limitován ve volnočasových zejména sportovních aktivitách, jež žalobce zásadním způsobem omezuje a narušuje kvalitu jeho života. Na druhou stranu soud přihlédl i k tomu, že žalobce je plně soběstačný, je schopen řídit automobil a motocykl, vykonávat běžný úklid a nákup a byť vedl aktivní život, neprokazoval, že by jeho

zapojení v oblasti kulturní, sportovní a společenské bylo na vysoké a mimořádné úrovni a lze přisvědčit i žalované, že žalobce neprokázal, že jeho poškození vedlo ke zvlášť těžkým následkům. Soud zde tedy po uvážení všech skutečností, jež byly v řízení prokázány a s přihlédnutím ke stávající judikatuře v obdobných věcech přistoupil k navýšení náhrady za ZSU na 3násobek bodového ohodnocení učiněného znalci. Neopomenul částky, které již byly žalobci vyplaceny a určil výši náhrady tak, aby celková výše náhrady za ztížení společenského uplatnění žalobce odpovídala zásadě proporcionality. V rámci srovnání s jinými obdobnými případy poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu 25 Cdo 4296/2010 ze dne 28. 3. 2013v němž akceptoval navýšení na trojnásobek v absolutní částce 294.000 Kč u poškozené, která v mladém věku utrpěla závažná a bolestivá zranění, zejména etážovou zlomeninu stehenní kosti vlevo, tříštivou zlomeninu lýtkové kosti, hluboké rány stehna a bérce. Má zkrácenou dolní končetinu o 2 cm, omezenou hybnost hlezna lehkého stupně, rozsáhlé koloidní jizvy na dolní končetině. Pro následky zranění musela změnit svůj dosavadní způsob života, změnit volnočasové aktivity, zanechat řady sportovních aktivit spojených s aktivním pohybem. V rozhodnutí 25 Cdo 453/2010 ze dne 20. 12. 2011 pak Nejvyšší soud považoval za přiměřené zvýšení o dvojnásobek v absolutní částce 216.000 Kč u poškozeného, jenž ve velmi nízkém věku utrpěl tříštivou zlomeninu stehenní kosti /obdobně jako žalobce, po totální endoprotéze kyčelního kloubu má potíže s pohybem, nesmí zatěžovat lokomoční aparát a v pracovním procesu je rovněž fyzicky omezen. Vycházejí z 1400 bodů navýšených na 3násobek při sazbě 120 Kč za 1 bod okresní soud dospěl k částce 504.000 Kč, a to i s přihlédnutím k hodnotě peněz v důsledku ekonomického vývoje společnosti. Při odečtení žalovanou dobrovolně vyplacených 176.065 Kč, pak žalovanou uznal povinnou zaplatit žalobci na ZSU částku 327.935 Kč (výrok I.) a ve zbývajícím rozsahu nárok zamítnul (výrok II.).

8. Okresní soud se dále zabýval bolestným ve smyslu § 444 odst.1 obč. zák., uplatněným při rozšíření žaloby dne 28. 9. 2016 a s ním spojenou námitkou promlčení vznesenou žalovanou. Žalobce nárokoval bolestné za primární operaci (3. 8. 2010) v rozsahu 274 bodů a operační zákrok 14. 5. 2012 (artroskopie pravého kolene) za 15 bodů, tj. celkem 289 bodů s tvrzením, že toto vyplynulo ze znaleckého posudku znaleckého ústavu. Judikatura je jednotná v názoru, že u práva na náhradu škody na zdraví je stanovena dvouletá subjektivní promlčecí doba (§ 106 odst. 1 obč. zák.), jejíž počátek se váže k okamžiku, kdy poškozený nabyl vědomost o tom, že na jeho úkor došlo ke škodě a kdo za ni odpovídá. U nároku na náhradu za bolest její běh počíná okamžikem, kdy se zdravotní stav poškozeného ustálil a lze objektivně provést bodové ohodnocení bolesti; okamžik, kdy bylo následně bodové ohodnocení lékařem skutečně provedeno, nemá na již započatý běh subjektivní promlčecí doby vliv (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 1. 2008, sp. zn. 25 Cdo 676/2007, uveřejněné v Souboru rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod C 5789, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2012, sp. zn. 25 Cdo 2974/2010). Jak bylo prokázáno znaleckým posudkem znaleckého ústavu a výsledkem MUDr. Freiwalda lze zdravotní stav žalobce považovat za ustálený k 5. 12. 2012, kdy poslední ortopedické vyšetření označilo funkční stav kolenního kloubu za stabilizovaný bez tendence ke zlepšení. Od tohoto okamžiku pak počala plynout dvouletá promlčecí lhůta, která skončila dne 5. 12. 2014, tudíž rozšíření žaloby o bolestné, jež nemá zpětné účinky (srov. např. rozsudek bývalého Nejvyššího soudu ČSR ze dne 26. 2. 1974, sp. zn. 3 Cz 4/74, uveřejněný ve Sborníku stanovisek, zpráv o rozhodování soudů a soudních rozhodnutí IV, vydaném Nejvyšším soudem ČSSR v roce 1986, str. 774, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2007, sp. zn. 25 Cdo 874/2005, uveřejněný pod číslem 5/2008 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2007, sp. zn. 26 Odo 910/2006, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 25 Cdo 2908/2008), bylo podáno po uplynutí promlčecí doby.
9. Okresní soud nepřiznal žalobci bolestné ani v souvislosti s operací z 27. 1. 2015, ohodnocené znaleckým ústavem na 120 bodů, neboť je žalovaná v průběhu řízení odškodnila částkou 14.400 Kč (jednalo se o odstranění nárůstku v pravé holenní kosti, k čemuž MUDr. Freiwald

vypověděl, že byl proveden jednoduchý nekomplikovaný zákrok, jenž nemohl stav žalobce významně zlepšit ani zhoršit oproti primárnímu znaleckému zkoumání).

10. Co se týče náhrady za ztrátu na výdělků po dobu tvrzené pracovní neschopnosti za 26 dnů (od 6. 12. 2012 do 31. 12. 2012) v částce 18.856 Kč dle § 446 obč. zák., okresní soud rovněž vycházel ze závěrů znaleckého ústavu, který shledal žalobce schopným vykonávat pracovní činnost odpovídající následkům zranění k datu 5. 12. 2012, neboť tehdy byl stav kolenního kloubu poprvé označen za stabilizovaný. Pakliže žalobce nenastoupil do zaměstnání odpovídajícího jeho snížené (omezené) pracovní způsobilosti ať již z důvodu, že si zaměstnání nehledal, či pro nedostatek pracovních příležitostí, není to způsobeno následky poškození zdraví, za které by odpovídal škůdce, ale situací na trhu práce, a proto není dána příčinná souvislost mezi protiprávním činem a případnou ztrátou výdělků (srov. rozhodnutí NS sp. zn. 25 Cdo 2199/2007, 25 Cdo 2703/2009 a sp. zn. 31Cdo 1278/2015). Okresní soud proto žalobu i v této části zamítl.
11. Závěrem okresní soud zkoumal důvodnost nároku žalobce na tvrzenou majetkovou újmu v podobě nákladů za právní zastoupení při jednání s žalovanou před podáním žaloby v částce 41.820 Kč (§420 odst. 1 obč. zák.). Soud žalobce v této souvislosti opakovaně vyzval a poučil jej ve smyslu ust. § 118a) o. s. ř., aby dotvrdil a současně prokázal, které konkrétní úkony právní pomoci v rozsahu tvrzených 36 hodin, s jakým výsledkem a v jakém čase byly v příčinné souvislosti s předmětnou nehodou uskutečněny, což žalobce v poskytnuté lhůtě neučinil s poukazem na to, že je ve spise dostatek doložených listin, z kterých je nárok zřejmý, navíc korespondence je natolik obsáhlá, že není v silách žalobce tuto poskytnout. Soud tak neměl možnost daný nárok (byť doložený příjmovými doklady), jeho výši a opodstatněnost přezkoumat a nemohl vycházet z ujednání mezi žalobcem a jeho právní zástupkyní o mimosmluvní odměně za hodinu vykonané práce, neboť tato a priori majetkovou újmu v příčinné souvislosti se škodnou událostí nezakládá (výrok V.)
12. O nákladech řízení okresní soud rozhodl v souladu s ustálenou rozhodovací praxí Nejvyššího soudu (srov. rozsudek 21 Cdo 1990/2016) jednak postupem dle § 142 odst. 3 o. s. ř., a to ohledně ZSU a bolestného, neboť rozhodnutí o výši plnění záviselo na znaleckém posudku i úvaze soudu, a proto soud přiznal žalobci, byť měl ve věci úspěch pouze částečný, právo na náhradu těchto nákladů v plném rozsahu, vycházel tak z tarifní hodnoty částky přisouzené 327.935 Kč (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2016 sp. zn. 25 Cdo 3974/2015, které bylo na jednání občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu konaném dne 12. 4. 2017 schváleno k publikaci ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek). Současně pak soud hodnotil i náhradu nákladů za další uplatněné nároky v celkové částce 479.120 Kč (428.000 + 9.300 + 41.820), jejichž výše plnění již nebyla závislá na znaleckém posudku, či úvaze soudu, a to dle § 142 odst. 2 o. s. ř., z těchto bylo v průběhu řízení uhrazeno celkem 422.194 Kč (409.144 + 9.300 + 3.750), tedy žalobce byl se svým nárokem úspěšný v 88,12% a jeho neúspěch byl pouze v nepatrné výši (11,88%), soud mu proto přiznal plnou náhradu. V součtu tak činí tarifní hodnota 807.055 Kč (327.935+479.120). Náklady řízení jsou představovány odměnou advokáta za 17 úkonů právní služby po 11.540 Kč dle § 7, 8 a 11 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb. (AT) za převzetí zastoupení, žalobu, 7x jednání soudu (10. 1. 2014, 1. 12. 2014, 12. 1. 2015, 28. 4. 2017, 26. 1. 2018, 13. 3. 2019 a 24. 4. 2019), vyjádření z 5. 8. 2013, částečné zpětvzetí 29. 9. 2014, otázky na znalce 5. 1. 2015 a 10. 5. 2017, 2x vyjádření ke ZP (29. 9. 2015, 3. 3. 2017), odvolání z 14. 6. 2017 a 5. 9. 2018, 17 x paušální náhradou hotových výdajů advokáta po 300 Kč dle § 13 odst. 3 AT, ve znění platném ke dni uskutečnění úkonů právní služby. Náklady řízení představují i náhradu cestovního zástupce žalobce k výše uvedeným jednáním soudu (7x) v celkové výši 7.935 Kč, a to na trase Praha – Pardubice zpět (110 km), průměrná spotřeba automobilu dle předloženého technického průkazu vozu (5,4 a 5,8), cena pohonných hmot dle platné vyhlášky (2x 36 Kč, 36,10 Kč, 28,60 Kč, 29,80 Kč a 2x 33,60 Kč), náhrada za promeškaný čas 35 půlhodin x 100 Kč (3.500), přičemž osvědčení k registraci DPH nebylo tvrzeno ani doloženo. Soud nepřiznal

náhradu za vyjádření z 22. 9. 2014, neboť tento úkon mohl být koncentrován do částečného zpětvzetí žaloby (29. 9. 2014); rozšíření žaloby 16. 9. 2016, neboť přiznané částky plynou již ze samotné žaloby; dále vyjádření z 18. 10. 2016, které je svým obsahem toliko opakovaným právním rozbohem; podání z 23. 1. 2017, kterým žalobce z důvodu početních chyb upravil nárokové částky; vyjádření z 21. 4. 2017 není obsahem spisu; podání z 23. 5. 2017 je pouze upřesněním skutkových tvrzení, jež měly být součástí žaloby; podání z 13. 9. 2017 a 13. 11. 2017, neboť žalobce nebyl se svým návrhem procesně úspěšný; odvolání z 14. 2. 2018, jež směřovalo k opakované změně žaloby, jež nebyla připuštěna; dále doplnění skutkových tvrzení z 12. 2. 2018, jež měla být koncentrována v žalobě a podání z 21. 8. 2018, jež nesměřovalo k meritu věci. Celkem okresní soud žalobci přiznal náhradu nákladů v částce 209.215 Kč, kterou uložil žalobci nahradit k rukám jeho advokátky v třídní lhůtě.

13. V rozsahu úspěchu žalobce (807.055 Kč), který je ze zákona osvobozen od poplatkové povinnosti, přechází tato povinnost na žalovanou dle § 2 odst. 3 zák. č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích v platném znění. Výše uloženého poplatku žalované vyplývá z položky 1b Sazebníku soudních poplatků.
14. Jelikož bylo v řízení uhrazeno svědečné 1.147,37 Kč (čl. 157) a znalečné za znalecké posudky a výslech znalce v celkové hodnotě 31.060,50 Kč, vše z rozpočtových prostředků (čl. 226, 330, 439), vznikly státu náklady řízení v celkové výši 32 207,87 Kč, které okresní soud dle ust. § 148 odst. 1 o. s. ř. uložil podle úspěchu ve věci k náhradě žalované, jak plyne z výroku VIII. tohoto rozsudku. Lhůty k plnění byly žalované stanoveny jako zákonné třídní postupem dle § 160 odst. 1 o. s. ř. s přihlédnutím nejen k výši částek, které je povinna uhradit, ale zejména k době prodlení s jejím splněním.
15. Proti rozsudku okresního soudu podal včas odvolání žalobce. Odvolání směřoval proti výrokům II., III., IV., a V. napadeného rozsudku. Dle jeho názoru okresní soud sice správně zjistil skutkový stav věci, ale na takto zjištěný stav aplikoval nesprávné zákonné ustanovení a nesprávnou právní úpravu (viz zákon 40/1964 Sv., a vyhl. č. 440/2001 Sb.). Žalobce rekapituloval své podání a nároky s odkazem na podání z 3. 9. 2018. Měl za zřejmé, že poslední návrh na změnu žaloby, od které je nutné řízení odvíjet, je podání ze dne 13. 9. 2017. Původní žalobní návrh ze dne 20. 2. 2013 zůstává v platnosti, co do vymezených skutkových tvrzení, které se za celé řízení co do obsahu nezměnily, ba dokonce o nich není ani mezi účastníky řízení sporu. Výchozí částka, ze které měl soud I. stupně vycházet není 6.104.483,14 Kč, ale právě částka 7.331.603,14 Kč, od které pak měl soud odečíst částky, které byly v průběhu řízení žalovanou uhrazeny a žalobcem následně vzaty zpět. Z toho dovozoval, že nebyl vyčerpán celý předmět řízení, na což upozorňoval při jednání konaném dne 24. 4. 2019. V souvislosti se zněním § 95 odst. 2 o. s. ř., má žalobce za to, že s ohledem na princip právní jistoty účastníků řízení, princip předvídatelnosti rozhodování soudu, jakož i s ohledem na zcela zásadní procesní i hmotněprávní důsledky spojené s udělením či neudělením souhlasu se změnou žaloby, je k této otázce nutné zaujmout stanovisko, že připuštění či nepřipuštění změny žaloby není a nemůže být na libovůli soudu, ale v případě splnění zákonných předpokladů (výsledky dosavadního řízení mohou být podkladem pro rozhodování o změněném návrhu či zde žádné výsledky řízení dosud nejsou), soud změnu žaloby svým usnesením připustit musí. Do rozhodování o změně žaloby se promítá i zásada hospodárnosti řízení.
16. Okresní soud posuzoval věc dle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a dle vyhl. č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, tedy podle právních předpisů platných do 31. 12. 2013. Tento svůj postup soud I. stupně opřel o judikaturu Nejvyššího soudu ČR. S tímto postupem však žalobce nesouhlasí a považuje ho za nezákonný a v rozporu s Nálezem Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3122/15 – 1, ze dne 2. 2. 2016. Tento Nález ÚS postavil najisto, že soudy nižších stupňů jsou povinny postupovat podle právní úpravy pro poškozeného příznivější. V otázce postupu obecných soudů dle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 pak Ústavní soud v odst. 26 cit. Nálezu konstatuje, že obecné soudy jsou povinny

postupovat podle takové právní úpravy, která je platná a účinná v době rozhodování. Navíc za situace, kdy s ohledem na projednávanou věc, jsou zákon č. 89/2012 Sb., a Metodika NS účinné již více než 4 roky. K vyhl. č. 440/2001 Sb., pak Ústavní soud uzavřel, že již ve své dřívější judikatuře doporučil tuto vyhlášku jako protiústavní neaplikovat a o výši odškodnění vůbec rozhodnout výhradně podle okolností konkrétní věci. K tomu Ústavní soud dále uvedl, že ve smyslu § 95 Ústavy odst. 1 je soudce vázán výhradně zákonem a je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu s ústavním zákonem, což se týká i § 7 vyhl. č. 440/2001 Sb. Ústavní soud pak dále zdůraznil, že pokud obecný soud dojde k závěru, že podzákoný právní předpis je v rozporu se zákonem, je povinen jej nepoužít. Ústavní soud již ve své ustálené soudní judikatuře konstatoval, že z čl. 89 odst. 2 Ústavy vyplývá pro obecné soudy povinnost rozhodovat v souladu s právním názorem vysloveným Ústavním soudem v jeho nálezech, tedy povinnost sledovat ratio decidendi, tj. vyložené a aplikované nosné právní pravidlo (rozhodovací důvod). Nesplnění těchto požadavků pak představuje porušení čl. 89 odst. 2 Ústavy ve spojení s čl. 1 odst. 1 Ústavy a představuje též porušení subjektivního základního práva dotyčné osoby dle čl. 36 odst. 1 Listiny, totiž práva domáhat se stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu. Nereflektovat (anebo nerespektovat) ústavněprávní výklad pak znamená, že obecný soud ratio decidendi nálezu Ústavního soudu jako východisko pro vlastní rozhodování neužije. Nereflektování ústavněprávních výkladů Ústavního soudu přitom může spočívat v tom, že obecný soud zcela opomene nálezy ÚS a jejich odůvodnění a tím jednoduše zanedbá ústavněprávní hledisko při rozhodování ve věci, která zahrnuje ústavněprávní prvek. Výše uvedené je zakotveno v Nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1796/16 – 1, ze dne 8. 8. 2017.

17. Je potřeba uvést, že Nálezy Ústavního soudu mají stejnou právní sílu jako zákon a jsou bez výjimky závazné pro každého, tedy i pro soudy. Tímto je tedy postaveno na jisto, že na danou věc je nutné aplikovat zákon č. 89/2012 Sb. Na výše uvedeném postupu soudu I. stupně aplikovat zákon č. 40/1964 Sb. a vyhl. č. 440/2001 Sb., nemůže nic změnit ani uvedená citace judikatury Nejvyššího soudu ČR, která v hierarchii právních pramenů má stále nižší právní sílu než Nálezy Ústavního soudu.
18. Okresní soud dospěl k závěru, že s ohledem na provedené dokazování a na skutečnost, že zdravotní stav žalobce se bude stále zhoršovat, je namístě přiznat právo na náhradu zvýšenou o 3násobek bodového ohodnocení, neboť žalobce je v důsledku utrpěné škody na zdraví významným způsobem omezen na dosavadním způsobu života a jeho předpoklady k uplatnění ve společnosti jsou do budoucna rovněž sníženy. Zranění žalobce mělo dopad i do rodinné sféry poklesem možnosti zapojení při fyzicky náročných úkonech, doživotně pak bude pociťovat bolesti a otoky a v důsledku zhoršování hybnosti pravého kolena bude v budoucnu nezbytná náhrada kolenního kloubu. Žalobcův dříve plnohodnotný aktivní život s perspektivou standardního pracovního, společenského i rodinného uplatnění se úrazem zásadně změnil, co do své kvality, což zakládá prvek mimořádnosti. Ve věku 29 let utrpěl středně těžké zranění pravé nohy, nadále trpí nerovností kloubní plochy kolenního kloubu, projevující se mírnou předozadní nestabilitou a příčnou plochou nohy, jeho zdravotní stav se bude do budoucna zhoršovat, vyžadovat rehabilitaci formou domácího pohybového režimu nebo za asistence odborníků. Žalobce nemůže vykonávat dělnické profese, kde je třeba manipulace s těžkými břemeny, ale i dlouhodobě setrvat v jedné pozici, je limitován ve volnočasových zejména sportovních aktivitách, jež žalobce zásadním způsobem omezuje a narušuje kvalitu jeho života. Vzhledem k výše uvedenému soud přistoupil k navýšení náhrady ZSU na 3násobek bodového ohodnocení učiněného znalci. V bodě 35. napadeného rozsudku se okresní soud zabývá nárokem na bolestné za primární operaci ze dne 3. 8. 2010 v rozsahu 274 bodů a operační zákrok ze dne 14. 5. 2012 (artroskopie pravého kolene) za 15 bodů, celkem tedy 289 bodů. O tomto nároku se však žalobce dozvěděl až ze znaleckého posudku FN Olomouc. Okresní soud tento nárok odmítl pro námitku promlčení ze strany žalované a k tomu odkázal na judikaturu NS ČR a na běh promlčecí lhůty dle § 106 odst. 1 OZ (zákona č. 40/1964 Sb.). K tomuto žalobce uvádí, že s právním hodnocením

tohoto nároku soudem se neztotožňuje. Žalobci je v této otázce judikatura NS ČR známá, nicméně je potřeba uvést, že je v rozporu s logikou věci, aby se nárok na bolestné promlčel ještě dříve, než se o něm poškozený dozví. Navíc, pokud by soud nepostupoval v rozporu s výše cit. Nálezem Ústavního soudu, a aplikoval zákon č. 89/2012 Sb., pak by k promlčení tohoto nároku nedošlo, neboť by se na něj vztahovala jiná promlčení doba. Žalobce se neztotožnil s právním posouzením náhrady za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti za 26 dnů (od 6. 12. 2012 – 31. 12. 2012) v částce 18.856 Kč. Zde soud sice vycházel ze závěrů znaleckého posudku FN Oloumoc, který ke dni 5. 12. 2012 považoval stav žalobce za stabilizovaný. Nicméně dále též znalecký ústav uvedl, že stav žalobce nebude stabilizovaný nikdy, neboť se bude neustále zhoršovat a vyústí ve výměnu kolenního kloubu. Navíc již nyní v důsledku úrazu má žalobce v koleni artrózu. Skutečnost je taková, že i když znalecký ústav označil jako den stabilizace stavu 5.12.2012, tak přes přetrvávající silné bolesti a absolvování rehabilitací a další léčby, nebyl žalobce schopen pracovat až do roku 2015, kdy dne 27.1.2015 podstoupil další operační zákrok.

19. Pokud se okresní soud zabýval důvodností nároku na majetkovou újmu v podobě nákladů za právní zastoupení vzniklých před podáním žaloby, při jednání s žalovanou, v částce 41.820 Kč, požadoval po žalobci, aby dotvrdil a současně prokázal, které konkrétní úkony právní pomoci v rozsahu 36 hodin, s jakým výsledkem a v jakém čase byly v příčinné souvislosti s předmětnou nehodou uskutečněny. Žalobce v průběhu řízení opakovaně uváděl, že tento nárok je prokázán Smlouvou o poskytování právní pomoci ze dne 28. 2. 2011, kde byla sjednána odměna advokáta dle § 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, jako smluvní odměna ve výši 2.000 Kč za hodinu. Tato smlouva je již od počátku žaloby založena ve spise jako důkaz. V souladu s touto smlouvou právní zástupce vyúčtoval za období od roku 2011 do podání žaloby v roce 2013 částku ve výši 71.700 Kč, která odpovídá cca 36 hod., na tuto částku provedla žalovaná pouze částečné plnění, a to ve výši 29.880 Kč. Zbylá částka ve výši 41.820 Kč je zahrnuta v žalobě. Obsáhlá písemná korespondence s žalovanou před podáním žaloby je též založena ve spise. Dle názoru žalobce je jeho nárok na náhradu nákladů právního zastoupení před podáním žaloby dostatečně prokázán právě založenou smlouvou o poskytování právní pomoci. Jako důkaz o úhradě vyfakturované částky již žalobce soudu doložil příjmové doklady a faktury. K tomu žalobce pouze uvádí, že tyto náklady vznikly zejména v důsledku chování žalované, která opakovaně odmítala nároky žalobce dobrovolně hradit a nechtěla přistoupit na jakoukoliv dohodu. Proto, jelikož se jednalo o právní otázku, si musel žalobce zajistit kvalifikovanou právní pomoc. Pokud by zástupce žalobce účtoval před podáním žaloby svoji odměnu dle § 7 vyhl. č. 177/1996 sb., advokátní tarif, je nadevší pochybnost zřejmé, že tato částka s ohledem na množství učiněných úkonů, by byla několikanásobně vyšší, neboť hodnota jednoho úkonu by činila 12.700 Kč, popř. 6.350 Kč, pokud by se jednalo o úkony dle § 11 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Uplatněný nárok na náhradu nákladů právního zastoupení vynaložených žalobcem před podáním žaloby, není nárokem dle § 142 o. s. ř., nýbrž náhradou skutečné škody, která vznikla pro chování žalované. Nárokem na náhradu nákladů řízení dle § 142 o. s. ř., kdy se tento nárok bude určovat dle ustanovení o mimosmluvní odměně § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, jsou veškeré úkony učiněné v průběhu soudního řízení a počínaje podáním žaloby. Nad rámec výše uvedeného žalobce zdůrazňuje, že sama žalovaná před podáním žaloby náklady na právní zastoupení uhradila, avšak pouze do výše, kterou sama uznala za vhodnou (viz uhrazená částka ve výši 29.880,- Kč). Tudíž sama žalovaná právní zastoupení žalobce, resp. v té době poškozeného, plně akceptovala a s právním zástupcem komunikovala. Tato komunikace je součástí soudního spisu, a proto nelze popřít, že by právní zástupce žádné úkony nečinil. Nicméně v souladu s ustálenou soudní judikaturou k prokázání tohoto nároku žalobce plně dostačují důkazy, které jsou v této otázce ve spise založeny (smlouva o poskytování právní pomoci, vystavené doklady o provedené úhradě a v neposlední řadě i mnohočetná komunikace s žalovanou). Pokud soud vznáší požadavek, aby právní zástupce vyjmenoval jednotlivé úkony a jejich časové období, pak je nutné tento požadavek pro jeho rozpor se zákonem, ale i jako šikanózní, odmítnout. Žalobce

opakovaně uváděl, že soudu doložil všechny potřebné doklady a listiny, ze kterých oprávněnost jeho nároku vyplývá. Současně z doložených listin vyplývá i časové období a výsledek, s jakým tyto úkony z důvodu chování žalované, byly učiněny. Pokud by žalovaná byla ochotna dobrovolně nárok žalobce plnit, pak by nebylo nutné podávat žalobu k soudu. Současně s tímto, je žalobce toho názoru, že smlouva o poskytování právní pomoci, kterou žalobce před podáním žaloby uzavřel s advokátem je soukromoprávním aktem, který by soud neměl být oprávněn jakkoliv zkoumat, či posuzovat. V souladu se zákonem 89/2012 Sb., žalobce tento svůj nárok opírá o ust. § 2894 a násl. § 2952 a § 2958 OZ. Každopádně se vždy jedná o zmenšení majetku poškozeného. Je to skutečná škoda, která žalobci vznikla, v příčinné souvislosti s úrazem. K tomuto je potřeba uvést, že ke všem nárokům, které pro žalobce představují skutečnou škodu, tj. újmu na majetku, zmenšení majetku, se jedná o skutková tvrzení, tzn., že se opírají o fakt, realitu, která je zjiitelná pomocí dokazování (a v daném případě i prokázána listinnými důkazy) a pravdivost takových tvrzení je ověřitelná. V procesní rovině to znamená, že u skutkového tvrzení se jedná o tzv. důkaz pravdy, ke kterému soud dospěl. A v takovém případě je na žalované, aby prokázala, že tomu tak není. Jedná se o tzv. přelévání důkazního břemene. Žalobce svůj nárok za ztížení společenského uplatnění ve výši 6 mil. Kč považuje za prokázaný nejen znaleckým posudkem, ale zejména ho opírá o fakticky závaznou Metodiku NS. Okresnímu soudu sděloval, že pro přiznání vyššího odškodnění není rozhodující hodnota násobku základního bodového ohodnocení dle znaleckého posudku, ale celková částka ve vztahu k věku poškozeného a omezeními, jimiž je poznamenán a ztížen jeho další život, a to vše v kontextu společenské a ekonomické reality v okamžiku úrazu a v době rozhodování soudu.

20. Jak bylo soudem prokázáno, možnosti uplatnění žalobce v pracovních, společenských a rodinných vztazích, či při sportu by – nebýt úrazu – byly obrovské. Nelze zcela ignorovat ani perspektivu budoucího finančního zaopatření. V době vzniku úrazu bylo žalobci pouhých 29 let. Jeho pracovní zařazení bylo ohodnoceno částkou 22.000 Kč měsíčně. Pokud by žalobce neutrpěl úraz, pak za předpokladu, že by pracoval nepřetržitě po celou dobu produktivního věku až do odchodu do důchodu, tj. do 65 let, činil by jeho výdělek, za zachování stejného finančního zařazení jako v době nezaviněného úrazu, částku cca 9,5 mil. Kč. Předpokládaný maximálně možný výdělek po úrazu žalobce lze reálně určit částkou ve výši 5000 Kč měsíčně. Žalobce proto při stanovení částky, kterou by, při výdělečných možnostech stanovených před úrazem mohl reálně ve svém životě minimálně dosáhnout, vzal výše uvedené hodnoty do úvahy a ponížil částku 9,5 mil. Kč o cca o 35 % a došel k výsledné částce, ve výši 6 mil. Kč. Nutno zdůraznit, že na výživě žalobce jsou závislé další osoby, a to manželka a nezpl. dítě. V tomto kontextu je požadovaná částka více než zanedbatelná, neboť žalobce by vlastním přičiněním jistě dosáhl daleko vyššího ekonomického prospěchu, kdyby nebyl limitován následky nezaviněného úrazu, a než nyní požaduje jako kompenzaci. Požadovaný nárok je zcela adekvátní celoživotnímu omezení. Již ze znaleckého posudku FN Olomouc je zřejmé, že poškození zdraví je nezvratné a prognóza v dlouhodobém horizontu značně nepříznivá, navíc s výhledem na několik dalších, pro žalobce nepřijemných operací a ve velmi časně době produktivního života, z důvodu nezaviněného úrazu, již vzniklou artrózou v kolenu. V tomto duchu se žalobce opakovaně pokoušel s žalovanou uzavřít mimosoudní dohodu. A to naposledy písemnou výzvou ze dne 14. 2. 2019. Žalovaná strana však o uzavření mimosoudní dohody zájem neprojevila. Žalobce zdůrazňoval, že jím požadovaná částka je konečná. Již by dál po žalované neuplatňoval v budoucnosti žádné další nároky, čímž by tak nedocházelo k dalšímu zatěžování soudů dalšími opakovanými žalobami. Nyní je však žalobce pro chování žalované donucen podávat každý rok novou žalobu na dorovnání životní úrovně. Neboť, jak vyšlo v řízení najevo, a též to není mezi stranami sporné, žalobce je značně omezen ve výběru povolání. Veškeré práce, které žalobce vykonával, byly na dohodu o provedení práce a jeho výdělek nepřesáhl částku 5000 Kč. Aktuálně žalobce pracuje v chráněné dílně, jako osoba zdravotně znevýhodněná, s čistým příjmem 6700 Kč. Současně s tímto je stav žalobce takový, že přes přetrvávající bolesti je mu lékaři doporučováno nohu opětovně otevřít, s čímž žalobce v současné době nesouhlasí.

21. S ohledem na výše uvedené je žalobce přesvědčen o tom, že jeho nárok je zcela adekvátní jeho zranění a odpovídá nárokům, které bude nucen v budoucnu pro postoj žalované opakovaně uplatňovat u soudů. A to i vzhledem ke stávající právní úpravě. Jak vyplývá z § 2958 NOZ, který zavádí pojem „Další nemajetková újma“ dále jen „DNÚ“. Z tohoto ustanovení věty první vyplývá, že „při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy, ...“ citovaná věta mj. uvádí, jaké kategorie nemajetkové újmy je třeba při ublížení na zdraví odčinit. Jde jednak o vytrpěné bolesti, tedy kategorii, která existovala i již před účinností NOZ. Zavádí však též kategorii zcela novou - ony „Další nemajetkové újmy“, a to zcela naroveň kategorii první, tedy vytrpěných bolestí. Z logiky věci lze pak dovodit, že zákonodárce pojem „Další nemajetkové újmy“ zavedl u důvodu, že dosavadní odškodňování pouze na úrovni bolestí a ZSÚ pocit'oval jako nedostatečné, nepokrývající plně všechny újmy vznikající při ublížení na zdraví. Významná je též skutečnost, že kompenzace bolestí a DNÚ není v textu zákona vázána na žádnou podmínku, jako je tomu naopak u náhrady na ZSÚ. Z toho lze dovodit předpoklad zákonodárce, že jak bolesti, tak i DNÚ vznikají při ublížení na zdraví běžně, tedy jako součást pravidelného běhu věci při ublížení na zdraví. Věta druhá „vznikla – li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení ZSÚ“. Nárok na kompenzaci ZSÚ je vázán na podmínku vzniku „překážky lepší budoucnosti poškozeného“. I přes novou formulaci této podmínky nejde obsahově o nic jiného než podmínku následků „trvalého rázu“, ve smyslu předchozí právní úpravy (viz § 3 odst. 1 vyhl. č. 440/2001). Věta třetí: „Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti“. Při aplikaci předpokladu racionálního zákonodárce lze v takovém případě daný požadavek interpretovat v souladu s jeho zjevným účelem tak, že kompenzace osob, kterým bylo ublíženo na zdraví, by měla být v rámci možností co nejúplnější (největší), a to při současné aplikaci regulativu zásad slušnosti. Opačný přístup (typicky marginalizace DNÚ či vazba jejich kompenzace na uměle vytvořené podmínky) by byl v rozporu s výše vyloženým zněním § 2958 NOZ. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek č. j. 11 C 14/2013 – 494, ze dne 3. 5. 2019 ve výroku ad II., III., IV., a V. zrušil, popř. změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhová.
22. Žalovaná ve vyjádření k odvolání uvedla, že právní argumentace žalobce v odvolání je zcela nesprávná a účelová. Žalobce v odvolání napadá postup okresního soudu, který, vzhledem k tomu, že ke škodní události došlo dne XXX, posuzoval věc podle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013, a podle vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění účinném do 31. 12. 2013. Žalobce tento postup „považuje za nezákonný a v rozporu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3122/15-1 ze dne 2. 2. 2016. Tento náleží ÚS postavil najisto, že soudy nižších stupňů jsou povinny postupovat podle právní úpravy pro poškozeného příznivější.“ Za takovouto „příznivější“ právní úpravu považuje žalobce zřejmě zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, o jehož ustanovení § 2894 a násl. a § 2952 a § 2958 svůj odvolací nárok „opírá“. Okresní soud dle názoru žalované posoudil věc podle správných právních předpisů. Ústavní soud nikde v nálezu sp. zn. IV. ÚS 3122/15 neuvedl, že by soudy nižších stupňů byly povinny postupovat podle právní úpravy „pro poškozeného příznivější“. Naopak, Ústavní soud v odstavci 26 tohoto nálezu plně respektuje, že v případě škodní události, k níž došlo před 1. 1. 2014, „byly obecné soudy při posouzení projednávané věci vázány tehdy účinnou úpravou vyhlášky č. 440/2001 Sb.“ Ústavní soud pouze ve vztahu k aplikovatelnému ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., dle kterého „ve zvlášť výjimečných případech hodných mimořádného zřetele může soud výši odškodnění stanovenou podle této vyhlášky přiměřeně zvýšit,“ uvedl jen to, že obecným soudům „nic nebránilo zohlednit i navazující, zásadním způsobem odlišný vývoj, který reflektoval neudržitelnost dosavadní právní úpravy jak co do celkové koncepce, tak i co do hodnoty jednoho bodu.“ V každém případě však podle odstavce 29 tohoto nálezu Ústavního soudu musí výsledná částka přiznaného odškodnění co nejvíce odpovídat okolnostem konkrétní věci a skutečným následkům, které poškozený utrpěl. Je tedy zřejmé, že Okresní soud postupoval správně, když posoudil nárok žalobce na odškodnění ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 1 vyhlášky

č. 440/2001 Sb., dle níž „výše odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění se stanoví na základě bodového ohodnocení stanoveného v lékařském posudku.“ K aplikovatelnosti vyhlášky č. 440/2001 Sb. a neaplikovatelnosti závěrů nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3122/15 se okresní soud dokonce podrobně vyjádřil, a to i s odkazem na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu ČR. Žalovaná upozornila, že Ústavní soud i v žalobcem citovaném nálezu sp. zn. IV. ÚS 3122/15 uvedl, že „je to vždy soud, kdo rozhoduje o konkrétní výši odškodnění a jeho případném zvýšení podle § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., a to na základě okolností konkrétního případu a skutkových zjištění o jeho závažnosti.“ Okresní soud konkrétně a jasně vysvětlil, jakým způsobem aplikoval na věc § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. a jaké důvody a jaká skutková zjištění jej k tomu vedly. Okresní soud podrobně konstatoval, proč zvolené zvýšení základního bodového hodnocení u odškodnění ztížení společenského uplatnění odpovídá konkrétním okolnostem případu žalobce a je přiměřené. Výsledná částka odškodnění ztížení společenského uplatnění přiznaná žalobci výrokem I. rozsudku je dle názoru žalované zcela přiměřená, plně odpovídá okolnostem konkrétní věci a skutečným následkům, které žalobce utrpěl v důsledku škodní události. Okresní soud tedy rozhodl správně, když výrokem II. rozsudku zamítl část nároku žalobce na odškodnění ztížení společenského uplatnění. K odškodnění bolesti za primární operaci a artroskopii kolene se žalobce „neztotožňuje“ se závěrem, dle něhož nároky žalobce na bolestné za primární operaci (3. 8. 2010) a artroskopii pravého kolene (14. 5. 2012) jsou promlčené. Žalobce uvádí, že „o tomto nároku se dozvěděl až ze znaleckého posudku FN Olomouc“ a že dle jeho názoru „je v rozporu s logikou věci, aby se nárok na bolestné promlčel ještě dříve, než se o něm poškozený dozví.“ Žalovaná považovala argumentaci žalobce za absurdní. Je z povahy věci zřejmé, že o provedení obou zákroků musel žalobce vědět okamžitě po jejich provedení, neboť byly provedeny přímo na jeho těle. Těžko lze akceptovat závěr, že žalobce se např. o artroskopii svého pravého kolene, jež byla provedena dne 14. 5. 2012, dozvěděl až ze znaleckého posudku vyhotoveného o tři roky později. Pokud si žalobce po provedení obou lékařských zákroků neopatřil dostatek důkazů pro uplatnění nároku na odškodnění bolesti, ačkoli to bylo objektivně možné, a otálel bez vážného důvodu s uplatněním těchto nároků déle než čtyři roky, jde přirozeně promlčení nároků pouze k jeho tíži. Okresní soud přitom správně odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu ČR, dle níž „počátek subjektivní promlčecí doby u práva na náhradu škody se váže k okamžiku, kdy poškozený prokazatelně nabyl vědomost o tom, že mu vznikla škoda a kdo za ni odpovídá, a nezávisí tedy na tom, zda a kdy si poškozený opatří dostatek důkazů nebo kdy se vytvoří pro něj příznivější procesní situace k tomu, aby skutkové okolnosti, o nichž má vědomost, mohl v soudním řízení prokázat“ (např. usnesení ze dne 17. 1. 2008, sp. zn. 25 Cdo 676/2007). Poukaz žalobce na to, že během promlčecí lhůty nároky na odškodnění bolesti by měl být posouzen podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, považuje žalovaná za zcela nepatřičný. Podle výslovného ustanovení § 3036 zákona č. 89/2012 Sb. se podle dosavadních právních předpisů až do svého zakončení posuzují všechny lhůty a doby, které začaly běžet přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Okresní soud tedy rozhodl správně, když výrokem III. rozsudku zamítl nárok žalobce na odškodnění bolesti za primární operaci a artroskopii pravého kolene jako promlčený. Žalobce se dále „neztotožňuje“ ani se závěrem, týkajícím se náhrady ztráty na výdělků po dobu tvrzené pracovní neschopnosti od 6. 12. 2012 do 31. 12. 2012. Konkrétně žalobce uvádí, že „i když znalecký ústav označil jako den stabilizace stavu 5. 12. 2012, tak přes přetrvávající silné bolesti a absolvování rehabilitací a další léčby, nebyl žalobce schopen pracovat až do roku 2015, kdy dne 27. 1. 2015 podstoupil další operační zákrok.“ Žalobce v řízení před okresním soudem ani v odvolání nijak nedoložil, že by žalobce byl v období od 6. 12. 2012 do 31. 12. 2012 neschopný práce. Naopak závěry znaleckého ústavu dokládají, že zdravotní stav žalobce byl již ke dni 5. 12. 2012 stabilizovaný a umožňoval mu vykonávat výdělečnou činnost. Okresní soud proto správně uzavřel, že skutečnost, že žalobce nenastoupil do zaměstnání, nebyla způsobena následky poškození zdraví, a není proto dána příčinná souvislost mezi protiprávním činem a případnou ztrátou na výdělků. Okresní soud tedy rozhodl správně, když výrokem IV.

rozsudku zamítl nárok žalobce na náhradu za ztrátu na výdělků po dobu údajné pracovní neschopnosti od 6. 12. 2012 do 31. 12. 2012 jako nedůvodný. K náhradě nákladů za právní zastoupení žalobce se v odvolání jako „šikanózní“ odmítá požadavek okresního soudu k tvrzení a prokázání toho, které konkrétní úkony právní pomoci provedené advokátem žalobce v rozsahu údajných 36 hodin, s jakým výsledkem a v jakém čase byly uskutečněny v příčinné souvislosti s předmětnou škodní událostí. Žalobce se domnívá, že nárok na náhradu nákladů právního zastoupení dostatečně doložil smlouvou o poskytování právní pomoci, fakturami a kopiemi komunikace se žalovanou. Žalovaná souhlasí s okresním soudem, že údajný nárok na náhradu nákladů právního zastoupení žalobce nebyl dostatečně tvrzen ani prokázán. V žádném případě se nelze spolehnout pouze na neurčité podklady předložené žalobcem, které nedokládají nic o tom, které konkrétní úkony právního zastoupení byly skutečně vynaloženy účelně, a v čem tato účelnost spočívala. Podle § 6 odst. 2 písm. d) zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, lze přitom proti pojistiteli škůdce uplatnit nárok pouze na účelně vynaložené náklady spojené s právním zastoupením při uplatňování nároků podle § 6 odst. 2 písm. a) až c) téhož zákona. Okresní soud proto rozhodl správně, když výrokem V. rozsudku zamítl nárok na náhradu nákladů za právní zastoupení žalobce jako nepodložený. Vzhledem k tomu, že všechny odvoláním napadené výroky rozsudku jsou věcně správné, žalovaná navrhl, aby Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl tak, že rozsudek Okresního soudu v Pardubicích ze dne 3. 5. 2019, č. j. 11 C 14/2013-494, se ve výrocih II., III., IV. a V jako věcně správný potvrdí a uloží žalobci nahradit žalované náhradu nákladů odvolacího řízení.

23. Krajský soud z podnětu včas podaného a přípustného odvolání přezkoumal napadený rozsudek, a to nejen z uplatněných odvolacích důvodů (§ 212, § 212a odst. 1 o. s. ř.). Odvolání neshledal opodstatněným.
24. Krajský soud odkazuje na skutková zjištění okresního soudu, jak jsou uvedena v odůvodnění napadeného rozsudku, a to včetně zjištění z provedených důkazních prostředků, o něž se opírají. Žalobce ostatně sám uvádí, že okresní soud správně zjistil skutkový stav věci; žalovaná v tomto směru žádné výhrady nevnesla a rozsudek jako věcně správný navrhl potvrdit.
25. Stěžejní odvolací argumentace žalobce vychází z přesvědčení žalobce, že Ústavní soud v Nálezu sp. zn. IV. ÚS 3122/15 závazně vyslovil, že obecné soudy mají postupovat podle právní úpravy, která je pro poškozeného příznivější a která je platná a účinná v době rozhodování soudu. V tomto nálezu, přičemž Nález Ústavního soudu má dle názoru žalobce v hierarchii právních pramenů stejnou právní sílu jako zákon, měl Ústavní soud závazně i pro danou věc vyslovit, že na posuzovaný případ dopadá zákon č. 89/2012 Sb.
26. Krajský soud jednak nemůže souhlasit s tím, že Nález Ústavního soudu by byl pramenem práva. Ústavní soud je povolán provádět ústavně souladný výklad zákonů, kterým jsou obecné soudy v nosných důvodech vázány, a při zjištění nesouladu zákona s předpisy ústavního pořádku je oprávněn v zákonem stanovené proceduře zákon zrušit. Ústavní soud nemá zákonodárnou pravomoc; to by ostatně bylo narušením ústavou vyvážených mocí.
27. V Nálezu sp. zn. IV. ÚS 3122/15, o který žalobce svou argumentaci opírá, šlo skutkově o věc odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění v důsledku pracovního úrazu. Ústavní soud v něm přijal následující právní větu: „Odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění v důsledku pracovního úrazu bylo třeba vyčíslit na základě § 372 zákoníku práce ve znění účinném do 30. 9. 2015 a podle sazby odpovídající konkrétnímu způsobu poškození zdraví a stanovené v příloze vyhlášky č. 440/2001 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2013 pomocí bodového hodnocení. Obecné soudy byly nicméně i v takovém případě povinny rozhodnout o navýšení základní bodové sazby ve smyslu § 388 zákoníku práce ve spojení s § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb. tak, aby výsledná částka odškodnění co nejvíce odpovídala okolnostem

konkrétní věci a skutečným následkům, které poškozený utrpěl v důsledku pracovního úrazu. Nemuselo se přitom vůbec jednat o určitý násobek základního bodového hodnocení, tím méně byly obecné soudy povinny odůvodňovat, proč vzhledem k okolnostem věci zvolily právě konkrétní násobek. Ve vztahu k úpravě povinnosti k odčinění újmy na zdraví podle občanského zákoníku účinného od 1. 1. 2014 došlo k celkové koncepční změně právní úpravy, která stanovení konkrétní výše zcela ponechává na posouzení soudu. Jako nezávazné vodítko byla následně Nejvyšším soudem vydána Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 obč. zák.), která sice zavádí určitou podobu bodového hodnocení, avšak pouze pro oblast odčinění bolestí. Pro oblast ztížení společenského uplatnění metodika bodový systém zcela opouští a vymezuje obecný rámec vlivu na dosavadní aktivity a participace, přičemž vychází z Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví vypracované Světovou zdravotnickou organizací. Ústavní soud dodává, že z hlediska ochrany ústavnosti může být problematické i omezené bodové hodnocení podle metodiky Nejvyššího soudu, neboť při odčinění újmy pojmově nelze rozhodovat na základě určitých tabulkově předvídaných bodových počtů, nýbrž výhradně vycházejí z dokazování a s náležitým zřetelem k okolnostem konkrétní věci, což dal ostatně s účinností od 1. 1. 2014 jasně najevo i zákonodárce.

28. Ústavní soud v citovaném nálezu vyslovil, že obecné soudy mají při posuzování konkrétních případů prostor k úvaze, v jakých případech a k jakému zvýšení přistoupí na základě § 7 odst. 3 vyhlášky č. 440/2001 Sb., z hlediska ochrany ústavnosti však obecné soudy musejí dbát na to, aby přiznaná výše odškodnění ztížení společenského uplatnění byla založena na objektivních a rozumných důvodech a aby mezi přiznanou výší (peněžní částkou) a poškozením zdraví jako způsobenou škodou (újmou) existoval vztah přiměřenosti. Poukázal na zjevnou a dlouhodobou disproporci mezi základními sazbami odškodnění podle vyhlášky č. 440/2001 Sb. a skutečným rozsahem újmy poškozených, a to zejména v typově závažnějších případech. Tato disproporce a celkově problematická konstrukce bodového hodnocení ostatně vedla ke zrušení vyhlášky tzv. novým občanským zákoníkem s účinností od 1. 1. 2014. Ústavní soud nijak nezpochybnil, že obecné soudy *byly při posouzení projednávané věci vázány tehdy účinnou úpravou § 372 ve spojení s § 388 zákoníku práce a vyhlášky č. 440/2001 Sb.*, toliko zdůraznil, že při stanovení konkrétní výše odškodnění jim nic nebránilo zohlednit i navazující, zásadním způsobem odlišný vývoj, který reflektoval neudržitelnost dosavadní právní úpravy jak co do celkové koncepce, tak i co do hodnoty jednoho bodu (poukázal na skutečnost, že rozhodnutí soudu prvního stupně bylo vydáno ještě před účinností tzv. nového občanského zákoníku, napadené rozhodnutí odvolacího soudu bylo vyneseno již za jeho účinnosti a dovolací soud o věci rozhodoval s výrazným časovým odstupem, více než rok a půl po projednání metodiky v březnu 2014). Ústavní soud zmínil i to, že široká oprávnění obecných soudů při rozhodování o odškodnění bolestí a ztížení společenského uplatnění podle předchozí právní úpravy přitom byla potvrzena i judikaturou Ústavního soudu, který v nálezu ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 50/05 (2/2008 Sb., N 161/47 SbNU 133), vycházel z možnosti obecných soudů vyhlášku č. 440/2001 Sb. jako protiústavní vůbec neaplikovat a o výši odškodnění rozhodnout výhradně podle okolností konkrétní věci. Tímto nálezem zamítl návrh Obvodního soudu pro Prahu 1 na zrušení § 444 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, v tehdy účinném znění, jako zmocňovacího ustanovení k vydání vyhlášky č. 440/2001 Sb., přičemž v odůvodnění zdůraznil, že soudce je ve smyslu čl. 95 odst. 1 Ústavy vázán výhradně zákonem a je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu s ústavním zákonem, což se týká i § 7 vyhlášky č. 440/2001 Sb. Zdůraznil, že dojde-li přitom obecný soud k závěru, že jde o pod zákonným předpisem stanovené pravidlo chování, které je v kontextu daného případu v rozporu se zákonem, je povinen je nepoužít a v odůvodnění rozhodnutí objasnit důvody takového postupu.
29. Ústavní soud v označeném Nálezu tedy nikde nezaujal ono „závazné“ stanovisko, jak ve svém odvolání prezentuje žalobce.

30. Krajský soud proto shodně s okresním soudem uzavírá, že pokud škodní událost, od níž se odvíjí základ žalobceva nároku, nastala před účinností zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku (dále o. z.), je třeba dle § 3028 o.z. aplikovat na věc příslušná ustanovení zákona č. 40/1964 Sb. (dále obč. zák.), účinného do 31. 12. 2013, jak se podává z ust. § 3028 odst. 3 o. z., a z ust. § 3079 o. z. Okresní soud v této souvislosti případně poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu, která se touto problematikou zabývala a lze proto v zájmu stručnosti na odůvodnění rozsudku okresního soudu v této části jen odkázat. Krajský soud sdílí i odkaz na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 1965/2016, dle něhož odsouzení škůdce v trestním řízení, který měl způsobit poškozenému újmu na zdraví před 1. 1. 2014, není sama o sobě mimořádným důvodem zvláštního zřetele hodným, pro který by mohla být poškozenému přiznána náhrada nemajetkové újmy podle o. z. (§ 3079 odst. 2), neboť toto ustanovení míří na typově zcela jiné případy, jak okresní soud srozumitelně v odůvodnění napadeného rozsudku vysvětlil.
31. Krajský soud rovněž nemůže sdílet představu žalobce o stanovení odškodnění žalobce v jakési souhrnné výši zahrnující ztížení společenského uplatnění (ZSU), volnou úvahou stanovenou výši ztráty na výdělků a zřejmě i bolestného. Právní úprava účinná do 31. 12. 2013 a rovněž i úprava dle o. z. vychází vždy z prokázání samostatných nároků v rámci nemajetkové újmy (bolestné a ZSU), v rámci ztráty na výdělků s rozlišením ztráty po dobu pracovní neschopnosti a po skončení pracovní neschopnosti a materiální újmy (škoda na věcech, náklady spojené s léčením apod.). Touto právní úpravou je soud vázán a okresní soud se jí správně přidržel.
32. Okresní soud měl náležitou skutkovou oporu pro závěr, že ZSU žalobce odpovídá bodové ohodnocení 1400 bodů (§ 444 o. z., vyhl. č. 440/2001 Sb.). Okresní soud podle okolností případu zhodnotil, že ohodnocení v částce odpovídající 120 Kč za jeden bod neodpovídá rozsahu omezení žalobce a dopadu poškození zdraví do jeho života včetně omezení k výkonu některých povolání a i v rámci sportovních a volnočasových aktivit. Provedl důslednou objektivizaci, a to i porovnáním s jinými obdobnými případy v ustálené judikatuře Nejvyššího soudu, a tím vyhověl i výkladu Ústavního soudu shora. V rámci zásady proporcionality stanovil zvýšení odškodnění ZSU na trojnásobek, přičemž hodnotil i společensky ekonomický vývoj, čemuž odpovídá odškodnění v částce 504.000 Kč. Přitom přihlédl i k tomu, že žalobce je soběstačný, je schopen řídit motorová vozidla, obstará běžný úklid i nákup a v pracovním uplatnění je sice omezen, nikoli však z něho vyloučen. Jeho omezení v oblasti společenské a sportovní je citelné, avšak nedosahuje mimořádné úrovně. Jestliže okresní soud v napadeném rozsudku (výrok I.) vyhověl žalobě ohledně náhrady za ztížení společenského uplatnění v částce 327.935 Kč (žalovaná dobrovolně uhradila částku 176.065 Kč), krajský soud považuje rozsudek okresního soudu v této části za věcně správný. Okresní soud pak vycházel z toho, že odškodnění ZSU žalobce požadoval v částce 5.572.000 Kč. Předmětem řízení však po všech navržených a připuštěných úpravách žalobního petitu zůstalo odškodnění ZSU v částce 6.000.000 Kč. Okresní soud totiž patrně přehlédl, že jeho usnesení o zastavení řízení v této částce (výrok III. usnesení z 28. 4. 2017 na čl. 291, týká se náhrady za ztrátu na výdělků za období od 1. 5. 2011 do 31. 12. 2011 a od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012, bylo odvolacím soudem zrušeno (usnesení z 31. 7. 2017 č. l. 350 spisu), a tento nárok stále zůstal předmětem řízení. Šlo tedy toliko o početní pochybení, které napravil odvolací soud v rámci potvrzení zamítavého výroku II. rozsudku okresního soudu, když uvedl správnou výši zamítané částky tohoto nároku ve výši 5.672.065 Kč (5.244.065+164.000+264.000).
33. Pokud jde o nároky bolestného 90.083,14 Kč, ztráty na výdělků po dobu pracovní neschopnosti v období od 6. 12. 2012 do 31. 12. 2012 v částce 18.856 Kč a nákladů právního zastoupení do podání žaloby, tedy v částkách, které po omezení nároků o vyplacené částky žalovanou (ohledně nichž bylo řízení zastaveno), zůstaly předmětem řízení, krajský soud zcela odkazuje na skutkové závěry a z nich se podávající právní posouzení okresního soudu, který žalobě v této části důvodně nevyhověl. Krajský soud považuje i výroky III., IV. a V. za věcně správné. Odvolací výhrady jsou jen polemikou žalobce s náležitě zdůvodněnými závěry okresního soudu a krajský soud jim nepřisvědčuje. Výstižně se k nim vyjadřuje i žalovaná a tyto důvody krajský soud sdílí a může na

ně pro stručnost odkázat.

34. Napadeny byly v důsledku odvolání žalobce i závislé nákladové výroky. Krajský soud tyto výroky považuje za správné a náležitě zdůvodněné (výroky VI. až VIII.), a proto na odůvodnění rozsudku v této části odkazuje.
35. Jestliže okresní soud některým návrhům žalobce na další připuštění změny žaloby (např. ztráty na výděлку od 1. 1. 2013) nevyhověl, jde o usnesení, kterým se upravuje vedení řízení, proti nimž zákon právo odvolání nepřipouští. Tím je zformován předmět řízení (dle žaloby a její připuštěné změny), který již nemůže odvolací soud v rámci odvolacího přezkumu zpětně měnit (dle § 216 odst. 2 o. s. ř. v odvolacím řízení navíc není možné uplatnit nový nárok). Především žalobce musí uvážit a ujasnit si co učiní předmětem řízení (vyličení skutkových okolností a jemu odpovídající petit) v žalobě, z tohoto vymezení soud vychází a je pak věcí uvážení soudu prvního stupně, zda změnu žaloby připustí či nikoli. Krajský soud podle obsahu spisu hodnotí, že okresní soud byl v tomto smyslu k návrhům žalobce velmi tolerantní.
36. Žalobce v odvolacím řízení neuspěl. Zásadě úspěchu v řízení (§ 142 odst. 1 o. s. ř.) pak odpovídá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení úspěšné žalované, resp. právo na náhradu nákladů účelně vynaložených. Krajský soud zvažoval v této souvislosti i aplikaci ust. § 150 o. s. ř., podle kterého z důvodů zvláštního zřetele hodných, lze výjimečně právo na náhradu nákladů řízení úspěšnému účastníku odepřít. Vedle poměrů účastníka (sociálním, osobním, majetkovým) se hodnotí okolnosti konkrétní věci, postoj účastníku v předsoudní fázi a v průběhu řízení, jak by se takové rozhodnutí dotknulo oprávněného účastníka apod. Žalovaná nárokovala náklady řízení v částce 117.466,80 Kč (3 úkony právní služby po 32.060 Kč z tarifní hodnoty 5.391.074,14 Kč, jež spočívaly v převzetí zastoupení v průběhu odvolacího řízení, sepisu vyjádření a účasti při jednání; 3 paušální náhrady hotových výloh po 300 Kč a DPH).
37. Krajský soud hodnotil, že tarifní hodnota, z níž žalovaná vycházela, je ovlivněna částkou 5,5 mil. Kč v důsledku nesprávného názoru žalobce o možnosti aplikace zákona č. 89/2012 Sb. a nezávazné metodiky Nejvyššího soudu k odškodňování zejm. ZSU. Žalované bylo zřejmé, jak plyne i z jejích vyjádření v průběhu řízení před okresním soudem, že jde o návrh, který není v souladu s platným právem. Jestliže metodika NS k ZSU má za základ částku 10 mil. Kč při vyřazení člověka z možnosti uplatnění ve všech oblastech života, pak postižení žalobce nárokováná částka 6 mil. Kč zjevně neodpovídá a je i laickým pohledem hodnoceno zjevně nadnesená. Přitom v průběhu řízení před okresním soudem žalovaná nevyužila právního zastoupení advokátem a jednala prostřednictvím pověřených zaměstnanců s právním vzděláním. Byť možnost zastoupení advokátem soukromé právnické osoby ani Ústavní soud neomezuje a jde o právo účastníka založené zákonem, sjednání právního zastoupení advokátem až v průběhu odvolacího řízení, kdy bylo lze výsledek řízení již předvídat, vyznívá pro žalobce krajně nepříznivě. Nelze pak přehlédnout, že argumentace žalované v rámci odvolacího řízení nepřináší nic nového, co by již okresní soud v odůvodnění rozsudku neřešil. Žalobce si ponese následky škody na zdraví po celý zbývající život. Byť nejde o dopady mimořádné, jsou významné jak v osobním i profesním (pracovním) životě a jsou pro žalobce omezující. Přinášejí mu dopady do výděлку a životní úrovně v rámci lepšího pracovního uplatnění, které sice mohou být i dále při splnění zákonných požadavků odškodněny, všechny dopady do osobního a profesního života však zcela nikdy odškodnit nelze. Zčásti byla žaloba zamítnuta např. pro bolestné, když tento nárok mu nebyl přiznán jen v důsledku promlčení. Z pohledu žalobce se tak může jevit nespravedlivým, aby za této situace hradil značné náklady odvolacího řízení, přičemž základ nároku, od něhož se žaloba odvíjela, je nesporný a je důsledkem trestného jednání pojištěného škůdce, za něhož žalovaná plní. Tyto okolnosti, zejména pak dopad škodní události do života žalobce se jeví krajskému soudu natolik mimořádnými, že má za to, že lze mimořádně žalované náhradu nákladů odvolacího řízení nepřiznat, když se to navíc v jejích poměrech jako pojišťovny významné tržní síly nemůže podstatně dotknout. Z těchto důvodů nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (§ 224 odst. 1, § 150 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení u Okresního soudu v Pardubicích, a to jen z důvodů uvedených v § 237 a § 238 o. s. ř.. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky se sídlem v Brně.

Pardubice 20. listopadu 2019

Mgr. Miloš Zdražil v. r.
předseda senátu